

СЕКЦІЯ 4 Актуальні проблеми реформування системи охорони здоров'я в Україні

Богдан Н. С.,* Панфилова А. Л. **

**Буковинський національний медичний університет

**Національний фармацевтичний університет

Анализ уровня обеспечения национальных систем здравоохранения врачами-онкологами

nataliabogdan1602@gmail.com

Обеспечение доступной медицинской и фармацевтической помощью онкологических больных является одной из приоритетных задач в построении современной государственной политики в здравоохранении. Важнейшей составляющей в процессе организации эффективного лечебно-профилактического процесса и последующей реабилитации больных раком является формирование кадрового потенциала онкологической службы. Проблема раннего выявления и эффективного лечения онкологических патологий напрямую зависит от уровня обеспечения национальных онкологических служб высококвалифицированными кадрами. По данным Национального канцер-регистра в Украине ежегодно выявляется около 170 тыс. человек с онкологическими заболеваниями на различных сроках протекания патологического процесса, а средний показатель смертности составляет приблизительно 75 тыс. пациентов в год. Для европейской страны это угрожающие для нормального развития страны онкоэпидемиологические показатели. Указанное утверждение и определило основную цель наших исследований, которая заключалась в проведении анализа уровня обеспеченности систем здравоохранения различных стран мира врачами-онкологами. Объект исследований – данные специальной литературы, статистические отчеты, представленные на официальных сайтах министерств и ведомств, которые регулируют вопросы оказания населению медицинской помощи.

Систематизация данных специальной литературы, а также соответствующих отчетов профильных ведомств и министерств позволил утверждать нам следующее. В некоторых странах мира отмечаются существенные проблемы в организации оказания медицинской и фармацевтической помощи больным раком. Данные проблемы, в первую очередь, связаны не с количеством врачей-онкологов, а с ограниченным бюджетным финансированием, которое выделяется на современные методы лечения онкологических патологий (Россия, Польша, Украина). В большинстве развивающихся стран мира низкий уровень обеспеченности практического здравоохранения врачами-онкологами связано с крайне ограниченными возможностями бюджета страны. В результате этого, данная врачебная специальность является менее оплачиваемой или престижной в системе здравоохранения. Наивысший уровень обеспеченности врачами-онкологами отмечается в США (161 специалист на 1 млн. жителей). На второй позиции представлена Великобритания (131 врач на 1 млн. населения) и на третьей позиции представлена Италия (122 специалиста на 1 млн. населения). Четвертую и пятую позиции, заняли такие страны, как Германия (115 врачей на 1 млн. жителей) и Япония (88 врачей-онкологов на 1 млн. населения страны). Наименьшее количество врачей-онкологов наблюдается в таких странах, как Мексика (8 врачей на 1 млн. жителей). Турция (7 специалистов на 1 млн. населения страны) и Индия (всего 1 специалист на 1 млн. жителей). Понятно, что низкий уровень обеспеченности практического здравоохранения врачами-онкологами непосредственно влияет на уровень доступности противоопухолевой терапии и медицинской помощи вообще для больных онкологическими патологиями. По состоянию, на январь 2018 г. В Украине насчитывалось 55875, в Республике Беларусь 20555, а в Республике Казахстан 16539 врачей-онкологов.

В заключении проведенного анализа необходимо указать следующее. Проблема повышения уровня эффективности оказания медицинской и фармацевтической помощи больным онкологическими патологиями требует комплексного подхода с привлечением целого круга специалистов. Особая роль в этом отводится первичному медико-санитарному звену. Тем не менее, учитывая современную тенденций к расширению социальной функции аптечных учреждений все более активно в системе фармацевтического обеспечения стали рассматриваться вопросы привлечения фармацевтических работников в проведение программ по ранней профилактике и выявлению онкологических патологий.

Бойко А.І., Марків Н.В., Бойко А.А.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Тернопільське обласне виробничо-торгове аптечне об'єднання

Фармацевтичні аспекти електронного рецептурного обігу

abojko71@yahoo.com

Теорія електронних рецептів (ЕР) опрацьована у світі та оригінально впроваджується у різних країнах. Нами проведено експериментальне моделювання можливостей використання ЕР при аналізі споживання лікарських засобів (ЛЗ) окремих фармакотерапевтичних груп, а також окремих ЛЗ з врахуванням специфіки конкретних захворювань. Нашим завданням було вивчення подальших можливостей експериментальних досліджень обігу ЕР при впровадженні реформування охорони здоров'я (ОЗ) в Україні на територіальному рівні.

Використано методи фармацевтичної інформатики та програмно-цільового управління.

За нашої ініціативи у 2018 р. на базі Тернопільського обласного виробничо-торгового аптечного об'єднання (ТОВТАО) розпочато експеримент з вдосконалення організації роботи аптек в плані розвитку напрямів їх спеціалізації для обслуговування пацієнтів з цукровим діабетом (ЦД), створення інтегральних комплексів спеціалізованих аптек та інших аптек, які в утруднених випадках надання фармацевтичної допомоги хворим з ЦД функціонують у активній співпраці із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій (телемедичні/телефармацевтичні системи, комп'ютерні фармацевтичні інформаційні системи, ЕР, комп'ютерні фармацевтичні бази даних та бази знань та ін.).

Класичним напрямом оптимізації лікарського забезпечення населення є опрацювання проблемних питань надання медичної та фармацевтичної допомоги, що проводяться в оперативному середовищі відпуску рецептурного ЛЗ (за традиційним та ЕР) безпосередньо за участю лікаря та провізора спеціалізованої аптеки. При цьому існує проблема оптимального вибору конкретного ЛЗ для конкретного пацієнта. При цьому визначальними факторами, які впливають на управлінське рішення провізора є: стан основного захворювання, наявність коморбідних хвороб та ускладнень, фінансово-економічна складова, реалізація державних програм підвищення доступності ЛЗ, біоеквівалентність генеричного ЛЗ та ін.

З врахуванням актуальних вимог реформування ОЗ та з метою підвищення ефективності підготовки провізорів, опрацьовано напрями функціонування та реалізовано створення у структурі організаційно-правового відділу ТОВТАО інформаційно-наукового сектору з відповідним кадровим забезпеченням, в т.ч. спеціалістом з наукової фармацевтичної інформації про ЛЗ, фахівцем з інформаційних технологій, практичними провізорами об'єднання. Спеціалісти вказаного підрозділу організують навчально-методичні заходи класичного та інноваційного типу для провізорів спеціалізованих аптек: курси тематичного удосконалення, науково-практичні семінари, тренінги-практикуми, воркшопи, круглі столи, тощо.